

UZ LASĪTĀJU IESŪTĪTAJIEM JAUTĀJUMIEM ATBILD "IFINANSES" EKSPERTI

NODOĶLI KLŪDAINI ATSKAITĪTS PRIEKŠNODOKLIS - KO DARĪT?

Gan preču piegādātājs, gan saņēmējs ir ar pievienotās vērtības nodokli (PVN) apliekamas personas. Būvniecības izstrādājumu piegādātājs ir izrakstījis avansa rēķinu, piemērojot darījumam PVN vispārīgā kārtībā, kuru preču saņēmējs PVN deklarācijā ir atskaitījis kā priekšnodokli. Taču preču saņēmējs no šī piegādātāja ir saņēmis gan tādus būvniecības izstrādājumus, kam PVN tiek piemērots apgriezta jeb reversā kārtībā, gan tādus materiālus, kam PVN piemēro vispārīgā kārtībā, un tas tiek attiecīgi atspoguļots preču pavadzīmēs. Kā rīkoties, ja nepareizi atskaitīts PVN priekšnodoklis? Vai jāveic korekcijas PVN deklarācijā?

Atbild **DACE EVERTE**,
ZAB "SORAINEN" vecākā
nodokļu menedžere

Šajā situācijā nav līdz galam saprotams, kā notikusi avansa noformēšana. Tomēr, šķiet, ka preču piegādes brīdī pavadzīmēs uzrādītas preces ar nepareizi piemērotu PVN režīmu, turklāt piegādātas cita veida preces, nevis tās, par kurām samaksāts avanss. Tāpēc sniedzu vispārīgu atbildi, kā šādā gadījumā lasītājs varētu rīkoties, bet grāmatojumus neapspriedīsim, jo kontu plāns katrā uzņēmumā var atšķirties. Atbildē ietverts komentārs par darījuma atspoguļošanu PVN deklarācijā un attaisnojuma dokumentos.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 124.panta 5.daļā teikts:

8 *Nodokli par saņemtajām precēm saskaņā ar šā likuma 141., 142., 143., 143?, 143?, 143?, 143? un 143? pantu norāda tā taksācijas perioda nodokļa deklarācijā, kurā saņemtas preces un saņemts nodokļa rēķins vai samaksa par preču piegādi veikta saskaņā ar nodokļa rēķinu pirms preču saņemšanas.*

Precēm, kam PVN piemēro vispārīgā kārtībā, likuma 97.panta 1.daļā noteikts, ka tiesības uz priekšnodokļa

atskaitīšanu ir tajā taksācijas periodā, kad saņemtas preces un nodokļa rēķins vai atlīdzība par preču piegādi ir samaksāta pirms preču saņemšanas.

Tādējādi apgrieztā PVN režīma piemērošanas gadījumā pircēja pienākums ir uzrādīt darījumus PVN deklarācijā jau tajā taksācijas periodā, kad ir samaksāts avanss. Savukārt par precēm, kam PVN piemēro vispārīgā kārtībā, lasītājs var deklarēt atskaitāmo priekšnodokli vēlākā periodā, tas ir, kad saņemta attiecīgā pavadzīme, jo likums nosaka tiesības uz tā atskaitīšanu, nevis pienākumu. PVN deklarācijās darījumus jāuzrāda, ņemot vērā konkrēto preču veidus un tām faktiski piemēroto PVN režīmu, tātad - informāciju no pavadzīmēm.

Tādēļ ieteikums lasītājam būtu veikt atbilstošus labojumus PVN deklarācijās:

- izdzēst no deklarācijām iepriekš deklarēto avansa rēķinu;
- par tām precēm, kurām piemēro apgriezto PVN, uzrādīt rēķinus periodos, kad samaksāts avanss (visticamāk - tas pats periods, kad bija deklarēts sākotnējais avanss);
- par precēm, kurām PVN piemēro vispārīgā kārtībā, norāda darījumus periodos, kad saņemta pavadzīme par preču piegādi.

Rēķinus, kuru summām PVN piemērots vispārīgā kārtībā, uzrāda:

- PVN deklarācijas rindā "Par precēm un pakalpojumiem iekšzemē";
- PVN 1 pārskata par priekšnodokļa un nodokļa summām, kas norādītas nodokļa deklarācijā par taksācijas periodu I daļā "Nodokļa summas par iekšzemē iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem". Savukārt piegādes rēķinus, kuru summām PVN piemērots apgrieztā kārtībā, uzrāda:
  - PVN deklarācijas 52 .rindā "Ar PVN standartlikmi apliekamiem darījumiem";
  - 62.rindā - tikai nodokļa vērtību;
- PVN 1 pārskata I daļā, norādot atbilstošo darījuma veida kodu.

Tomēr vissvarīgāk ir iegūt pienācīgu attaisnojuma dokumentu no piegādātāja, lai grāmatvedības jautājumos kvalificēta trešā persona varētu izsekot, kādi darījumi un kādēļ tiek deklarēti attiecīgajā PVN deklarācijā. Tādēļ iesaku vērsties pie preču piegādātāja ar lūgumu labot sākotnējo avansa rēķinu - uzskaitīt konkrēto preču veidus un daudzumus, skaidri norādīt katrai precei piemēroto PVN režīmu un precīzi aprēķināt, cik liela summa tiek samaksāta PVN vispārīgā kārtībā, un par kādu darījuma summu

PVN aprēķins ir pircēja atbildība. Saprotu, ka sadarbība ar piegādātāja grāmatvedību var būt problemātiska, tomēr grāmatojumi un nodokļu deklarācijas ir jābalsta uz pareizi noformētiem attaisnojuma dokumentiem. Turklāt arī pašam piegādātājam šobrīd grāmatojumi, visticamāk, tiek veikti uz kļūdainu dokumentu pamata.